

Operační program Jan Amos Komenský

METODICKÝ DOPIS Č. 1

K PRAVIDLŮM PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE – SPECIFICKÁ ČÁST

PRO VÝZVU

SPOLEČENSKÉ A HUMANITNÍ VĚDY:

ČLOVĚK A LIDSTVO V GLOBÁLNÍCH VÝZVÁCH SOUČASNOSTI,

VERZE 3

PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2021–2027

Verze:	1
Vydal:	Řídící orgán OP JAK
Datum platnosti:	Dnem zveřejnění na webových stránkách OP JAK
Datum účinnosti:	2. 12. 2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OPJAK.cz
MSMT.gov.cz

Metodický dopis č. 1 je vydáván na přechodné období, a to od data jeho účinnosti do zpracování do Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část pro výzvu Společenské a humanitní vědy: člověk a lidstvo v globálních výzvách současnosti, verze 4. Pro příjemce, kteří mají tento metodický dopis uvedený v právním aktu o poskytnutí/převodu podpory, je metodický dopis závazný po celou dobu realizace projektu a po dobu jeho udržitelnosti, je-li udržitelnost pro projekt relevantní.

Obsah tohoto metodického dopisu nepředstavuje pro příjemce nutnost provedení změn v rozpočtu projektu ani nezakládá důvod pro schválení změn finančního charakteru ze strany ŘO.

Metodický dopis č. 1 upravuje (upřesňuje) text kapitol 5.7.1 a 7.8 následujícím způsobem (nově doplněný text je uveden **červeně**, rušený text je ~~přeškrtnutý~~):

5. KAPITOLA – PŘÍPRAVA, PŘEDKLÁDÁNÍ A SCHVALOVÁNÍ ŽÁDOSTÍ O PODPORU

5.7. OPRÁVNĚNOST AKTIVIT PROJEKTU

5.7.1. POVINNÉ AKTIVITY

Aktivita 2 – Realizace špičkových výzkumných záměrů ve společenských a humanitních vědách a rozvoj internacionalizace

Podaktivita 2.1 – Realizace špičkových výzkumných záměrů ve společenských a humanitních vědách

V části „Otevřená věda“ se text upravuje takto:

„Otevřená věda

Povinnou podmínkou financování projektu je uplatňování principů otevřené vědy jako přístupu k vědeckému procesu založenému na otevřené spolupráci a efektivním šíření poznatků. Pro efektivní a praktické nastavení vzájemné spolupráce v rámci aplikace principů otevřené vědy je stěžejní soulad zveřejňovaných výsledků projektu se zásadou „otevřené jak jen možno, uzavřené jen jak nutno“.

V souladu s tímto pojetím je žadatel/příjemce povinen zejména zajistit:

- ~~zohlednění systémového nastavení práce s budoucími výsledky projektu (včetně ošetření práv DV) a jejich případného zveřejňování~~ již v rámci partnerské smlouvy či principech partnerství, a to s ohledem na aplikaci zásady „otevřené jak jen možno, uzavřené jen jak nutno“;
- ~~otevřený přístup k recenzovaným vědeckým publikacím~~, které jsou výsledkem výzkumu financovaného v rámci projektu;
- ~~správu výzkumných dat podle FAIR principů¹~~ a otevřený přístup k těmto datům.

~~Ad b) otevřený přístup k recenzovaným vědeckým publikacím~~

- ~~Příjemce je povinen zajistit otevřený přístup k recenzovaným vědeckým publikacím² souvisejících s výsledky výzkumu v projektu, pokud v projektu vzniknou k publikačním výsledkům druhu J „recenzovaný odborný článek“ s příznakem „article“, „review“, nebo „letter“ dle Metodiky hodnocení výzkumných organizací 2017+ a 2025+² (dále jen „článek“). V případě článku, jehož korespondenční (hlavní) autor je jeho prostřednictvím afiliován výhradně k zahraniční instituci / zahraničním institucím, nebo v případě jiných druhů publikačních výsledků je zajištění otevřeného přístupu příjemci doporučováno. Zejména musí zajistit:~~

~~Mezi povinnostmi příjemce patří:~~

- ~~uložení strojově čitelné elektronické finální vydavatelské verze nebo konečné verze recenzovaného rukopisu přijatého ke zveřejnění (tj. ve verzi po zapracování připomínek vzešlých z recenzního řízení) do důvěryhodného repozitáře neprodleně po dni publikování (tj. uložení publikace článku do repozitáře bez zbytečného odkladu, tedy jakmile je to technicky možné). Dnem publikování se rozumí den publikování u vydavatele, a to digitální formy~~

¹ Bližší popis FAIR principů je možné nalézt např. zde: <https://www.go-fair.org/fair-principles/>

² Recenzovanými vědeckými publikacemi se rozumí publikační výsledky typu J (recenzovaný odborný článek), B (odborná kniha), C (kapitola v odborné knize) a D (stať ve sborníku) podle Definice druhů výsledků dostupných na www.isvavoi.cz. Pozn.: recenzovaný odborný článek zahrnuje article (původní článek), review (přehledový článek) a letter (krátké sdělení).

publikace článku;

- ~~okamžitý (tj. bez časového embarga) otevřený (tj. bezplatný, trvalý a neomezený) přístup k uložené publikaci za podmínek poslední dostupné verze veřejné licence Creative Commons Attribution International (CC BY 4.0)³, tj. možnost dalšího opakovaného využití. Pokud vydavatel neumožňuje licenci CC BY, lze ve výjimečných případech uznat restriktivnější licenci. Tuto skutečnost je nutné prokázat. I přesto je příjemce povinen zachovat si dostatečná majetková práva, tj. při uzavírání (licenční) smlouvy s vydavatelem je potřeba, aby autoři/instituce nepřeváděli majetková práva, tzn. neudělovali výhradní licenci vydavateli, ale udělovali vydavateli pouze licenci nutnou k vydání publikace, která autorovi/instituci zachová možnost zveřejnit publikaci pod veřejnými licencemi Creative Commons. (Pozn.: Licenční smlouvou získává nabyvatel licence právo užít dílo konkrétním způsobem a rozsahu, které by měly být stanoveny ve smlouvě. Poskytnutím nevýhradní licence není autor/instituce omezen v dalším užívání díla a v rozsahu jeho použití. Autor může dílo užívat sám nebo poskytnout další nevýhradní licence jiným.); monografie a jiné dlouhé textové formáty mohou být zpřístupněny za podmínek veřejné licence vylučující úpravu publikace či její komerční užití (např. CC BY-NC 4.0, CC BY-ND 4.0, CC BY-NC-ND 4.0);~~
 - ~~zajištění okamžitého (tj. bez časového embarga) a otevřeného (tj. bezplatného, trvalého a neomezeného) přístupu k článku za podmínek poslední dostupné verze veřejné licence Creative Commons Attribution International (CC BY 4.0)³. Udělení restriktivnější licence je přípustné, pokud vydavatel publikování v režimu otevřeného přístupu pod licenci CC-BY neumožňuje. Také v případě udělení restriktivnější licence však musí být zaručen okamžitý a otevřený přístup v důvěryhodném repozitáři.~~
 - ~~poskytnutí informací (reference) o jakémkoli dalším výstupu výzkumu nebo nástrojích potřebných k ověření závěrů recenzované publikace článku jako součást záznamu (metadat) publikace článku v důvěryhodném repozitáři;~~
2. ~~příjemce (nebo autoři) jsou **povinni uchovat si k publikaci článku autorská majetková práva** v takovém rozsahu, aby bylo možné stanoveným povinností vyhovět. Při uzavírání (licenční) smlouvy s vydavatelem nesmí příjemce/autoři převést majetková práva na vydavatele, tzn. mohou vydavateli udělit pouze nevýhradní licenci, která je nezbytná pro vydání článku, ale neomezí možnost příjemce/autorů okamžitě zveřejnit článek pod veřejnými licencemi Creative Commons; Pokud vydavatel neumožňuje licenci CC BY, lze ve výjimečných případech uznat restriktivnější licenci. Tuto skutečnost je nutné prokázat. I přesto je příjemce povinen zachovat si dostatečná majetková práva;~~
3. ~~**metadata článků** uložených v repozitáři musí být veřejně dostupná a strojově čitelná v souladu s FAIR principy a Obecným doporučením metadatového popisu.⁴~~

Autorské publikační poplatky za otevřený přístup recenzovaných vědeckých publikací k recenzovaným publikačním výsledkům jsou způsobilými náklady.

Ad c) Správa výzkumných dat

1. Příjemce je povinen ~~**zajistit správu výzkumných dat**~~ shromážděných či vytvořených v průběhu řešení projektu odpovědně v souladu s FAIR⁵ principy, a to zejména těmito prostředky:
 - ~~vypracováním Plánu správy dat v souladu s FAIR principy a jeho pravidelnou aktualizací.~~

³ Creative Commons licence jsou soubor veřejných licencí, které přinášejí nové možnosti v oblasti publikování autorských děl a posilují pozici autora při rozhodování za jakých podmínek bude dílo veřejně zpřístupněno. Licence [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) umožňuje dílo volně sdílet (rozšiřovat a distribuovat prostřednictvím jakéhokoli média v jakémkoli formátu) a upravovat (remixovat, změnit a vyjít z původního díla pro jakýkoli účel, a to i komerční) při splnění podmínky uvedení původce. Výklad dalších variant viz souhrnný odkaz <http://www.creativecommons.cz/licence-cc/varianty-licence/>.

⁴ Viz Obecné doporučení pro metadatový popis výzkumných výstupů a výzkumných dat <https://doi.org/10.48813/yt6w-6h15>.

⁵ Bližší popis FAIR principů je možné nalézt např. zde: <https://www.go-fair.org/fair-principles/>.

Obsah Plánu správy dat musí věcně odpovídat vzoru pro program Horizont Evropa, viz <https://doi.org/10.48813/sstg-4g21>. Ten zahrnuje 7 klíčových oblastí:

- Popis a shrnutí dat, která budou během projektu využita nebo generována — informace o typu dat a formátech datových souborů, které budou použity, předpokládaný objem dat, původ dat atd.;
- Zajištění FAIR dat — naležitelnost (perzistentní identifikátory, které budou použity), dostupnost (všechny repozitáře, které budou použity), interoperabilita (informace o standardech, formátech a slovnících pro data a metadata) a opětovné využití dat a metadat — informace o licencích a nástrojích / softwaru / modelech pro tvorbu a validaci / interpretaci / opětovného použití dat);
- Správu dalších výstupů výzkumu (nad rámec dat a publikací);
- Alokace zdrojů pro správu dat (odhadované náklady na správu, ukládání, uchovávání dat; osoba/útvár/tým, který bude zodpovědný za správu dat a zajištění jejich kvality);
- Zabezpečení dat během projektu a po jeho skončení;
- Etické (a právní) aspekty pro správu dat a
- Ostatní.

Každá z těchto klíčových oblastí ve vzoru Plánu správy dat obsahuje doprovodné otázky, které usnadní příjemcům Plán správy dat vypracovat a průběžně ho aktualizovat. Plán správy dat projektů OP JAK musí pokrýt každou z výše uvedených oblastí, ale nemusí odpovídat explicitně na každou otázku, pokud tato není pro daný projekt relevantní. Tento fakt však musí příjemce vysvětlit, tj. uvést v Plánu správy dat. Pro tvorbu Plánu správy dat je doporučeno použít vhodný digitální nástroj, např. DSW (Data Stewardship Wizard⁶), který umožňuje Plán správy dat v požadované šabloně vygenerovat. Aktuální Plán správy dat předkládá příjemce společně s první ZoR. Současně platí, že v případě, že v Plánu správy dat dojde ke změně, která má vliv na informace vykazované v ZoR včetně skutečností vykazovaných v Souhrnné soupisce k vybraným indikátorům, předkládá příjemce Plán správy dat v příslušné ZoR průběžně a dále dle povinností stanovených v kap. 7.2.1;

- uložením výzkumných dat, zejména těch spjatých s vědeckou recenzovanou publikací, co nejdříve do důvěryhodného repozitáře⁷ dle Plánu správy dat. Uložení se (týká se zejména podkladových dat spjatých s recenzovanou publikací potřebných k ověření výsledků prezentovaných v publikaci nebo jakýchkoli jiných dat spjatých s dalšími (nepublikačními) výsledky výzkumu nebo dat, která nejsou spjatá s žádným konkrétním výsledkem výzkumu, ale mohou být využitelná i mimo projekt. Tzn. není vyžadováno uložení „veškerých dat“ shromážděných či vytvořených v rámci projektu. Zda se budou do repozitáře ukládat surová („raw“) nebo zpracovaná data záleží na oborových zvyklostech, kontextu a typu shromážděných či vytvořených dat);
- zajištěním otevřeného přístupu k výzkumným datům uloženým v repozitáři, v souladu s Plánem správy dat, nejlépe za podmínek poslední dostupné verze veřejné licence Creative Commons Attribution International (CC BY 4.0) nebo jejího ekvivalentu, pokud je to potřeba. Otevřený přístup k datům se řídí zásadou „otevřené jak jen možno, uzavřené jen jak nutno“ s ohledem na soukromí, ochranu osobních údajů, důvěrnost, oprávněné obchodní zájmy a práva DV třetích stran, bezpečnost státu nebo jiné oprávněné zájmy a jiná oprávněná omezení. Pokud není poskytnut otevřený přístup (k některým nebo všem) datům, musí to být odůvodněno v Plánu správy dat a musí být zajištěn pravidelný přezkum tohoto zdůvodnění;

⁷ Viz Příručka postupů otevřené vědy dostupná na webu OP JAK zde: <https://opjak.cz/dokumenty/otevrena-veda/>.

- poskytnutí informací (reference) o jakémkoli dalším výstupu výzkumu nebo nástrojích a instrumentech potřebných k opětovnému využití výzkumných dat nebo k jejich validaci jako součást záznamu (metadat) výzkumných dat v důvěryhodném repozitáři (pokud se neuplatní oprávněné důvody pro omezení těchto informací);

2. ~~metadata výzkumných dat~~ uložených v repozitáři musí být v souladu s FAIR principy veřejně dostupná (v rozsahu, v jakém jsou chráněny legitimní zájmy nebo omezení) a strojově čitelná v souladu s Obecným doporučením metadatového popisu.⁸

Žadateli/příjemci je doporučeno, aby v projektu uplatňoval také další rozšiřující postupy otevřené vědy, což bude pozitivně zohledněno v rámci věcného hodnocení projektu. Rozšiřující výklad k postupům otevřené vědy v této výzvě je uveden v Příručce postupů otevřené vědy v OP JAK, která je dostupná na webových stránkách OP JAK⁹.

Popis všech postupů otevřené vědy (povinných i dalších/nepovinných) uplatněných v projektu žadatel uvede v příslušném oddíle Studie proveditelnosti. Zde bude také uveden rámcový popis systémového nastavení práce s budoucími výsledky projektu (toto se promítne také v principech partnerství či partnerské smlouvě – na obou místech musí být ve vzájemném souladu).

Náklady na správu výzkumných dat (jako např. náklady spojené s procesováním a ukládáním dat, anonymizace dat apod.) jsou způsobilým výdajem. Dále je možné v projektu v rámci odborného týmu zřídit pozici data stewarda – odborníka na správu dat (bližší popis této pozice je uveden v Příručce postupů otevřené vědy v OP JAK¹⁰) nebo obdobnou odbornou pozici, která se bude zabývat koordinací/správou výzkumných dat. Výši úvazku FTE si určí žadatel/příjemce s ohledem na předpokládanou časovou náročnost/objem generovaných dat.

Popis nepovinných postupů otevřené vědy:

Žadateli/příjemci je doporučeno praktikovat také další postupy a principy otevřené vědy jako např.:

1. Předběžné a včasné otevřené sdílení výsledků výzkumu (např. prostřednictvím předběžné registrace, registrovaných zpráv nebo publikování preprintů);
2. správu výzkumných výstupů nad rámec recenzovaných publikací a výzkumných dat (např. software, modely, algoritmy, workflow, otevřené laboratorní deníky);
3. účast v otevřeném recenzním řízení (publikování v časopisech a na platformách, které poskytují otevřené recenzní řízení);
4. zapojení dalších relevantních aktérů (koncoví uživatelé, akademická a průmyslová sféra, veřejné orgány, neziskové organizace ad.) do otevřeného spoluvytváření výzkumných záměrů.

Povinné a nepovinné postupy otevřené vědy příjemce vykazuje průběžně v období realizace projektu jako přílohu ZoR / ZZoR a v prvním roce udržitelnosti jako přílohu první průběžné ZoU.“

⁸ Viz Obecné doporučení pro metadatový popis výzkumných výstupů a výzkumných dat: <https://doi.org/10.48813/yt6w-6h15>.

⁹ Viz Příručka postupů otevřené vědy dostupná na webu OP JAK zde: <https://opjak.cz/dokumenty/otevrena-veda/>.

¹⁰ Viz Příručka postupů otevřené vědy dostupná na webu OP JAK zde: <https://opjak.cz/dokumenty/otevrena-veda/>.

Otevřená věda

Povinnou podmínkou financování projektu je uplatňování principů otevřené vědy jako přístupu k vědeckému procesu založenému na otevřené spolupráci a efektivním šíření poznatků. Pro efektivní a praktické nastavení vzájemné spolupráce v rámci aplikace principů otevřené vědy je stěžejní soulad zveřejňovaných výsledků projektu se zásadou „otevřené jak jen možno, uzavřené jen jak nutno“.

V souladu s tímto pojetím je žadatel/příjemce povinen zejména zajistit:

- a) zohlednění **systémového nastavení práce s budoucími výsledky projektu (včetně ošetření práv DV) a jejich případného zveřejňování** již v rámci partnerské smlouvy či principech partnerství, a to s ohledem na aplikaci zásady „otevřené jak jen možno, uzavřené jen jak nutno“;
- b) **otevřený přístup k recenzovaným vědeckým publikacím**, které jsou výsledkem výzkumu financovaného v rámci projektu;
- c) **správu výzkumných dat podle FAIR principů¹** a otevřený přístup k těmto datům.

Ad b) otevřený přístup k recenzovaným vědeckým publikacím

1. Příjemce je povinen **zajistit otevřený přístup** k publikačním výsledkům druhu J „**recenzovaný odborný článek**“ s příznakem „**article**“, „**review**“, nebo „**letter**“ dle Metodiky hodnocení výzkumných organizací 2017+ a 2025+² (dále jen „**článek**“). V případě článku, jehož **korespondenční (hlavní) autor je jeho prostřednictvím afiliován výhradně k zahraniční instituci / zahraničním institucím**, nebo v případě jiných druhů publikačních výsledků je zajištění otevřeného přístupu příjemci doporučováno.

Mezi povinnostmi příjemce patří:

- uložení strojově čitelné elektronické finální vydavatelské verze nebo konečné verze recenzovaného rukopisu přijatého ke zveřejnění (tj. ve verzi po zapracování připomínek vzešlých z recenzního řízení) do důvěryhodného repozitáře neprodleně po dni publikování (tj. uložení článku do repozitáře bez zbytečného odkladu, tedy jakmile je to technicky možné). Dnem publikování se rozumí den publikování u vydavatele, a to digitální formy článku;
 - zajištění okamžitého (tj. bez časového embarga) a otevřeného (tj. bezplatného, trvalého a neomezeného) přístupu k článku za podmínek poslední dostupné verze veřejné licence Creative Commons Attribution International (CC BY 4.0)³. Udělení restriktivnější licence je přípustné, pokud vydavatel publikování v režimu otevřeného přístupu pod licencí CC-BY neumožňuje. Také v případě udělení restriktivnější licence však musí být zaručen okamžitý a otevřený přístup v důvěryhodném repozitáři.
 - poskytnutí informací (reference) o jakémkoli dalším výstupu výzkumu nebo nástrojích potřebných k ověření závěrů článku jako součást záznamu (metadat) článku v důvěryhodném repozitáři;
2. příjemce (nebo autoři) jsou **povinni uchovat si k článku autorská majetková práva** v takovém rozsahu, aby bylo možné stanoveným povinnostem vyhovět. Při uzavírání (licenční) smlouvy

¹ Bližší popis FAIR principů je možné nalézt např. zde: <https://www.go-fair.org/fair-principles/>.

² Příloha č. 4 Definice druhů výsledků Metodiky hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací (Metodika 2017+) schválené usnesením vlády ČR ze dne 8. února 2017 č. 107 (<https://vyzkum.gov.cz/frontclanek.aspx?idsekce=799796>) a příloha č. 1 Definice druhů výsledků Metodiky hodnocení výzkumných organizací (Metodika 2025+) schválené usnesením vlády ČR ze dne 18. června 2025 č. 458 (<https://vyzkum.gov.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=1064052&ad=1&attid=1068952>)

³ Creative Commons licence jsou soubor veřejných licencí, které přinášejí nové možnosti v oblasti publikování autorských děl a posilují pozici autora při rozhodování za jakých podmínek bude dílo veřejně zpřístupněno. Licence CC BY 4.0 - umožňuje dílo volně sdílet (rozmnožovat a distribuovat prostřednictvím jakéhokoli média v jakémkoli formátu) a upravovat (remixovat, změnit a vyjít z původního díla pro jakýkoli účel, a to i komerční) při splnění podmínky uvedení původce. Výklad dalších variant viz souhrnný odkaz <http://www.creativecommons.cz/licence-cc/varianty-licence/>.

s vydavatelem nesmí příjemce/autoři převést majetková práva na vydavatele, tzn. mohou vydavateli udělit pouze nevýhradní licenci, která je nezbytná pro vydání článku, ale neomezí možnost příjemce/autorů okamžitě zveřejnit článek pod veřejnými licencemi Creative Commons;

3. **metadata článků** uložených v repozitáři musí být veřejně dostupná a strojově čitelná v souladu s FAIR principy a Obecným doporučením metadatového popisu.⁴

Autorské publikační poplatky za otevřený přístup k recenzovaným publikačním výsledkům jsou způsobilými náklady.

Ad c) Správa výzkumných dat

1. Příjemce je povinen **zajistit správu výzkumných dat** shromážděných či vytvořených v průběhu řešení projektu odpovědně v souladu s FAIR⁵ principy, a to zejména těmito prostředky:

- vypracováním Plánu správy dat v souladu s FAIR principy a jeho pravidelnou aktualizací. Obsah Plánu správy dat musí věcně odpovídat vzoru pro program Horizont Evropa, viz <https://doi.org/10.48813/sstg-4g21>. Ten zahrnuje 7 klíčových oblastí:
 - Popis a shrnutí dat, která budou během projektu využita nebo generována – informace o typu dat a formátech datových souborů, které budou použity, předpokládaný objem dat, původ dat atd.;
 - Zajištění FAIR dat – naležitelnost (perzistentní identifikátory, které budou použity), dostupnost (všechny repozitáře, které budou použity), interoperabilita (informace o standardech, formátech a slovnících pro data a metadata) a opětovné využití dat a metadat – informace o licencích a nástrojích / softwaru / modelech pro tvorbu a validaci / interpretaci / opětovného použití dat);
 - Správu dalších výstupů výzkumu (nad rámec dat a publikací);
 - Alokace zdrojů pro správu dat (odhadované náklady na správu, ukládání, uchovávání dat; osoba/útvár/tým, který bude zodpovědný za správu dat a zajištění jejich kvality);
 - Zabezpečení dat během projektu a po jeho skončení;
 - Etické (a právní) aspekty pro správu dat a
 - Ostatní.

Každá z těchto klíčových oblastí ve vzoru Plánu správy dat obsahuje doprovodné otázky, které usnadní příjemcům Plán správy dat vypracovat a průběžně ho aktualizovat. Plán správy dat projektů OP JAK musí pokrýt každou z výše uvedených oblastí, ale nemusí odpovídat explicitně na každou otázku, pokud tato není pro daný projekt relevantní. Tento fakt však musí příjemce vysvětlit, tj. uvést v Plánu správy dat. Pro tvorbu Plánu správy dat je doporučeno použít vhodný digitální nástroj, např. DSW (Data Stewardship Wizard⁶), který umožňuje Plán správy dat v požadované šabloně vygenerovat. Aktuální Plán správy dat předkládá příjemce společně s první ZoR. Současně platí, že v případě, že v Plánu správy dat dojde ke změně, která má vliv na informace vykazované v ZoR včetně skutečností vykazovaných v Souhrnné soupisce k vybraným indikátorům, předkládá příjemce Plán správy dat v příslušné ZoR průběžně a dále dle povinností stanovených v kap. 7.2.1;

- uložením výzkumných dat co nejdříve do důvěryhodného repozitáře⁷ dle Plánu správy dat. Uložení se týká zejména podkladových dat spjatých s recenzovanou publikací potřebných

⁴ Viz Obecné doporučení pro metadatový popis výzkumných výstupů a výzkumných dat <https://doi.org/10.48813/yt6w-6h15>.

⁵ Bližší popis FAIR principů je možné nalézt např. zde: <https://www.go-fair.org/fair-principles/>.

⁶ Viz <https://ds-wizard.org/>.

⁷ Viz Příručka postupů otevřené vědy dostupná na webu OP JAK zde: <https://opjak.cz/dokumenty/otevrena-veda/>.

k ověření výsledků prezentovaných v publikaci nebo jakýchkoli jiných dat spjatých s dalšími (nepublikačními) výsledky výzkumu nebo dat, která nejsou spjatá s žádným konkrétním výsledkem výzkumu, ale mohou být využitelná i mimo projekt. Tzn. není vyžadováno uložení „veškerých dat“ shromážděných či vytvořených v rámci projektu. Zda se budou do repozitáře ukládat surová („raw“) nebo zpracovaná data záleží na oborových zvyklostech, kontextu a typu shromážděných či vytvořených dat;

- zajištěním otevřeného přístupu k výzkumným datům uloženým v repozitáři, v souladu s Plánem správy dat, nejlépe za podmínek poslední dostupné verze veřejné licence Creative Commons Attribution International (CC BY 4.0) nebo jejího ekvivalentu, pokud je to potřeba. Otevřený přístup k datům se řídí zásadou „otevřené jak jen možno, uzavřené jen jak nutno“ s ohledem na soukromí, ochranu osobních údajů, důvěrnost, oprávněné obchodní zájmy a práva DV třetích stran, bezpečnost státu nebo jiné oprávněné zájmy a jiná oprávněná omezení. Pokud není poskytnut otevřený přístup (k některým nebo všem) datům, musí to být odůvodněno v Plánu správy dat a musí být zajištěn pravidelný přezkum tohoto zdůvodnění;
- poskytnutí informací (reference) o jakémkoli dalším výstupu výzkumu nebo nástrojích a instrumentech potřebných k opětovnému využití výzkumných dat nebo k jejich validaci jako součást záznamu (metadat) výzkumných dat v důvěryhodném repozitáři (pokud se neuplatní oprávněné důvody pro omezení těchto informací);

2. **metadata výzkumných dat** uložených v repozitáři musí být v souladu s FAIR principy veřejně dostupná (v rozsahu, v jakém jsou chráněny legitimní zájmy nebo omezení) a strojově čitelná v souladu s Obecným doporučením metadatového popisu.⁸

Náklady na správu výzkumných dat (jako např. náklady spojené s procesováním a ukládáním dat, anonymizace dat apod.) jsou způsobitelným výdajem. Dále je možné v projektu v rámci odborného týmu zřídit pozici data stewarda – odborníka na správu dat (bližší popis této pozice je uveden v Příručce postupů otevřené vědy v OP JAK⁹) nebo obdobnou odbornou pozici, která se bude zabývat koordinací/správou výzkumných dat. Výši úvazku FTE si určí žadatel/příjemce s ohledem na předpokládanou časovou náročnost/objem generovaných dat.

Popis nepovinných postupů otevřené vědy:

Žadateli/příjemci je doporučeno praktikovat také další postupy a principy otevřené vědy jako např.:

1. Předběžné a včasné otevřené sdílení výsledků výzkumu (např. prostřednictvím předběžné registrace, registrovaných zpráv nebo publikování preprintů);
2. správu výzkumných výstupů nad rámec recenzovaných publikací a výzkumných dat (např. software, modely, algoritmy, workflow, otevřené laboratorní deníky);
3. účast v otevřeném recenzním řízení (publikování v časopisech a na platformách, které poskytují otevřené recenzní řízení);
4. zapojení dalších relevantních aktérů (koncoví uživatelé, akademická a průmyslová sféra, veřejné orgány, neziskové organizace ad.) do otevřeného spoluvytváření výzkumných záměrů.

Popis všech postupů otevřené vědy (povinných i dalších/nepovinných) uplatněných v projektu žadatel uvede v příslušném oddíle Studie proveditelnosti. Zde bude také uveden rámcový popis systémového nastavení práce s budoucími výsledky projektu (toto se promítne také v principech partnerství či partnerské smlouvě – na obou místech musí být ve vzájemném souladu).

Povinné a nepovinné postupy otevřené vědy příjemce vykazuje průběžně v období realizace projektu jako přílohu ZoR / ZZoR a v prvním roce udržitelnosti jako přílohu první průběžné ZoU. Rozšiřující výklad k postupům otevřené vědy v této výzvě je uveden v Příručce postupů otevřené vědy v OP JAK, která

⁸ Viz Obecné doporučení pro metadatový popis výzkumných výstupů a výzkumných dat: <https://doi.org/10.48813/yt6w-6h15>.

⁹ Viz Příručka postupů otevřené vědy dostupná na webu OP JAK zde: <https://opjak.cz/dokumenty/otevrena-veda/>.

je dostupná na webových stránkách OP JAK¹⁰.”

¹⁰ Viz Příručka postupů otevřené vědy dostupná na webu OP JAK zde: <https://opjak.cz/dokumenty/otevrena-veda/>.

7. KAPITOLA – MONITOROVÁNÍ A ADMINISTRACE PROJEKTU

7.8.INDIKÁTORY

V části Indikátorová soustava pro výzvu Společenské a humanitní vědy: člověk a lidstvo v globálních výzvách současnosti se u indikátorů 214 021, 214 022, 214 023 a 214 024 upřesňuje text ve sloupci Monitorování a dokladování takto:

„Indikátorová soustava pro výzvu Společenské a humanitní vědy: člověk a lidstvo v globálních výzvách současnosti

Priorita 1: Výzkum a vývoj

Specifický cíl 1.1: Rozvoj a posilování výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií

Typ	Kód (NČI)	Název indikátoru	Měrná jednotka	Atribut	Definice a specifikace pro výzvu	Monitorování a dokladování
Výsledky	214 021	Publikace z podpořených projektů	Publikace	Povinný k výběru Povinný k naplnění	<u>Definice:</u> Počet publikací z podporovaných projektů. Publikace mohou být ve formě článků, kapitol knih nebo knih (včetně společných publikací). Příspěvek podporovaného projektu by měl být jasně identifikovatelný. Ukazatel zahrnuje práce, které byly předloženy a přijaty k revizi v publikacích v oboru. <u>Specifikace:</u> Do tohoto indikátoru jsou započítány pouze vybrané typy publikací typu články, kapitoly knih nebo knihy bez ohledu na uveřejnění do konkrétních databází. Alespoň jedním ze spoluautorů nebo autorem publikace musí být výzkumník z podpořeného projektu. Publikace musí být podána do peer review procesu nejdříve v den zahájení fyzické realizace projektu. Podmínkou uznání indikátoru je její zveřejnění/ukončený proces recenzního	Žadatel uvádí v projektové žádosti datum cílové hodnoty ve formátu n+1 rok, přičemž n je předpokládané datum ukončení fyzické realizace projektu. <u>ZoR / ZZoR / 1. ZoU:</u> Hodnoty indikátoru se monitorují/ vykazují pravidelně v průběhu realizace a v prvním roce udržitelnosti projektu. V příloze ZoR a první ZoU příjemce doloží soupisku publikací. V soupisce je nutné uvést buď trvalý odkaz (URL adresa) nebo trvalý identifikátor DOI ve formě URL, který směřuje do důvěryhodného repozitáře, kde je uložený plný text (soubory) i metadata (povinně u publikací druhu J s příznakem „article“, pokud jejich korespondenční (hlavní) autor není jejich prostřednictvím afiliován výhradně k zahraniční instituci / zahraničním institucím; u ostatních publikací doporučeně), nebo na online verzi publikace na webu vydavatele (ostatní publikace), a který umožňuje jednoznačně dohledat vydanou publikaci

Typ	Kód (NČI)	Název indikátoru	Měrná jednotka	Atribut	Definice a specifikace pro výzvu	Monitorování a dokladování
					řízení (peer review) s kladným výsledkem doporučení pro vydání.	anebo se odkázat na přiložený dokument „Závěr z recenzního řízení“. Dále musí být uvedený autor (případně spoluautor) a instituce, za kterou publikuje. K vybraným položkám soupisky mohou být vyžádány kopie dokumentů prokazujících např. vazbu na podpořený subjekt a jeho pracovníky (zejména platí pro výkazy práce pracovníků s úvazkem na příjemce/partnera) nebo samotnou existenci tištěné publikace. Musí být splněny všechny povinné postupy zajištění principů otevřené vědy (viz kap. 5.7.1). V případě, že stejná publikace bude vykázána více projekty schválenými v OP JAK a/nebo OP VVV (udržitelnost), bude započítána poměrná část každému podpořenému projektu. V případě rozpadu mezi projekty více příjemců je vykazovaná poměrná část stanovena na základě vzájemné dohody mezi příjemci, např. dle převažujícího počtu tvůrců výsledku. <u>Kontrola na místě:</u> Originály výše uvedených dokumentů.

Typ	Kód (NČI)	Název indikátoru	Měrná jednotka	Atribut	Definice a specifikace pro výzvu	Monitorování a dokladování
	214 022	Odborné publikace – letters, reviews, statě ve sborníku	Publikace	Nepovinný k výběru Povinný k naplnění	<u>Definice:</u> Počet publikací vzniklých v rámci podpořeného projektu. Jsou započítávány publikace typu „letter“, „review“, „conference paper“ a „proceeding paper“ a článek ve zvláštním čísle časopisu, které je věnováno publikaci konferenčních příspěvků. Alespoň jedním ze spoluautorů nebo autorem publikace je výzkumník z podpořeného projektu. Příspěvek podpořeného projektu ke vzniku dané publikace musí být jednoznačně identifikovatelný. Publikace musí být doporučena k vydání na základě peer review procesu. Publikace musí být podána do peer review procesu nejdříve v den zahájení fyzické realizace projektu <u>Specifikace:</u> Do tohoto indikátoru jsou započítány pouze vybrané typy publikací bez ohledu na uveřejnění do konkrétních databází. Podmínkou uznání indikátoru je její zveřejnění/ukončený proces recenzního řízení (peer review) s kladným výsledkem doporučení pro vydání.	Žadatel uvádí v projektové žádosti datum cílové hodnoty ve formátu n+1 rok, přičemž n je předpokládané datum ukončení fyzické realizace projektu. <u>ZoR / ZZoR / 1. ZoU:</u> Hodnoty indikátoru se monitorují/ vykazují pravidelně v průběhu realizace a v prvním roce udržitelnosti projektu. V příloze ZoR a první ZoU příjemce doloží soupisku publikací. V soupisce je nutné uvést buď trvalý odkaz (URL adresa) nebo trvalý identifikátor DOI ve formě URL, který směřuje do důvěryhodného repozitáře, kde je uložený plný text (soubory) i metadata (povinně u publikací druhu J s příznakem „review“ nebo „letter“, pokud jejich korespondenční (hlavní) autor není jejich prostřednictvím afiliován výhradně k zahraniční instituci / zahraničním institucím; u ostatních publikací doporučeně), nebo na online verzi publikace na webu vydavatele (ostatní publikace), a který umožňuje jednoznačně dohledat vydanou publikaci anebo se odkázat na příložený dokument „závěr z recenzního řízení“. Dále musí být uvedený autor (případně spoluautor) a instituce, za kterou

Typ	Kód (NČI)	Název indikátoru	Měrná jednotka	Atribut	Definice a specifikace pro výzvu	Monitorování a dokladování
						publikuje. K vybraným položkám soupisky mohou být vyžádány kopie dokumentů prokazujících např. vazbu na podpořený subjekt a jeho pracovníky (zejména platí pro výkazy práce pracovníků s úvazkem na instituci příjemce/ partnera) nebo samotnou existenci tištěné publikace. Musí být splněny všechny povinné podmínky zajištění principů otevřené vědy (viz kap. 5.7.1). V případě, že stejná publikace bude vykazována více projekty schválenými v OP JAK a/nebo OP VVV (udržitelnost), bude započítána poměrná část každému podpořenému projektu. V případě rozpadu mezi projekty více příjemců je vykazovaná poměrná část stanovena na základě vzájemné dohody mezi příjemci, např. dle převažujícího počtu tvůrců výsledku. <u>Kontrola na místě:</u> Originály výše uvedených dokumentů.
	214 023	Odborné publikace (vybrané typy dokumentů) se zahraničním	Publikace	Povinný k výběru Povinný k naplnění	<u>Definice:</u> Počet publikací vzniklých v rámci podpořeného projektu. Jsou započítávány publikace typu „article“, „book“, „book chapter“, „letter“,	Žadatel uvádí v projektové žádosti datum cílové hodnoty ve formátu n+1 rok, přičemž n je předpokládané datum ukončení fyzické realizace projektu. <u>ZoR / ZZoR / 1. ZoU:</u>

Typ	Kód (NČI)	Název indikátoru	Měrná jednotka	Atribut	Definice a specifikace pro výzvu	Monitorování a dokladování
		spoluautorstvím vytvořené podpořenými subjekty			„review“ a „conference/proceeding paper“. Alespoň jedním ze spoluautorů nebo autorem publikace je výzkumník z podpořeného projektu. Publikace musí být vytvořena ve spoluautorství výzkumníků z tuzemských a zahraničních pracovišť. Za zahraničního spoluautora není považován výzkumník, který je zároveň členem realizačního týmu podpořeného projektu a má pracovněprávní smlouvu s příjemcem/partnerem. Příspěvek podpořeného projektu ke vzniku dané publikace musí být jednoznačně identifikovatelný. Publikace musí být doporučena k vydání na základě peer review procesu. Publikace musí být podána do peer review procesu nejdříve v den zahájení fyzické realizace projektu. <u>Specifikace:</u> Indikátor je podmnožinou indikátorů 214 021 a 214 022, je s nimi svázaný. Do tohoto indikátoru jsou započítány pouze vybrané typy publikací bez ohledu na uveřejnění do databází. Podmínkou uznání indikátoru je její	Hodnoty indikátoru se monitorují/vykazují pravidelně v průběhu realizace a v prvním roce udržitelnosti projektu. V příloze ZoR a první ZoU příjemce doloží soupisku publikací. V soupisce je nutné uvést buď trvalý odkaz (URL adresa) nebo trvalý identifikátor DOI ve formě URL, který směřuje do důvěryhodného repozitáře, kde je uložený plný text (soubory) i metadata (povinně u publikací druhu J s příznakem „article“, „review“, nebo „letter“, pokud jejich korespondenční (hlavní) autor není jejich prostřednictvím afiliován výhradně k zahraniční instituci / zahraničním institucím; u ostatních publikací doporučeně), nebo na online verzi publikace na webu vydavatele (ostatní publikace), a který umožňuje jednoznačně dohledat vydanou publikaci anebo se odkázat na příložený dokument „závěr z recenzního řízení“. Dále musí být uvedený autor (případně spoluautor) a instituce, za kterou publikuje. K vybraným položkám soupisky mohou být vyžádány kopie dokumentů prokazujících např. vazbu na podpořený subjekt a jeho pracovníky (zejména platí pro výkazy práce

Typ	Kód (NČI)	Název indikátoru	Měrná jednotka	Atribut	Definice a specifikace pro výzvu	Monitorování a dokladování
					zveřejnění/ukončený proces recenzního řízení (peer review) s kladným výsledkem doporučení pro vydání.	pracovníků s úvazkem na příjemce/partnera) nebo samotnou existenci tištěné publikace. Musí být splněny všechny povinné postupy zajištění principů otevřené vědy (viz kap. 5.7.1). V případě, že stejná publikace bude vykazována více projekty schválenými v OP JAK a/nebo OP VVV (udržitelnost), bude započítána poměrná část každému podpořenému projektu. V případě rozpadu mezi projekty více příjemců je vykazovaná poměrná část stanovena na základě vzájemné dohody mezi příjemci, např. dle převažujícího počtu tvůrců výsledku. <u>Kontrola na místě:</u> Originály výše uvedených dokumentů.
	214 024	Odborné publikace (vybrané typy dokumentů) ve spoluautorství výzkumných organizací a podniků	Publikace	Nepovinný k výběru Povinný k naplnění	<u>Definice:</u> Počet publikací vzniklých v rámci podpořeného projektu. Jsou započítávány publikace typu „article“, „book“, „book chapter“, „letter“, „review“ a „conference/proceeding paper“. Alespoň jedním ze spoluautorů publikace je výzkumník z výzkumné organizace zapojený do podpořeného	Žadatel uvádí v projektové žádosti datum cílové hodnoty ve formátu n+1 rok, přičemž n je předpokládané datum ukončení fyzické realizace projektu. <u>ZoR / ZZoR / 1. ZoU:</u> Hodnoty indikátoru se monitorují/vykazují pravidelně v průběhu realizace a v prvním roce udržitelosti projektu. V příloze ZoR a první ZoU příjemce doloží soupisku publikací. V soupisce je nutné

Typ	Kód (NČI)	Název indikátoru	Měrná jednotka	Atribut	Definice a specifikace pro výzvu	Monitorování a dokladování
					projektu a alespoň jedním ze spoluautorů zástupce soukromého podniku. Příspěvek podpořeného projektu ke vzniku dané publikace musí být jednoznačně identifikovatelný. Publikace musí být doporučena k vydání na základě peer-review procesu. Publikace musí být podána do peer-review procesu nejdříve v den zahájení fyzické realizace projektu. <u>Specifikace:</u> Indikátor je podmnožinou indikátorů 214 021 a 214 022, je s nimi svázaný. Do tohoto indikátoru jsou započítány pouze vybrané typy publikací typu bez ohledu na uveřejnění do databází. Podmínkou uznání indikátoru je její zveřejnění/ukončený proces recenzního řízení (peer review) s kladným výsledkem doporučení pro vydání.	uvést buď trvalý odkaz (URL adresa) nebo trvalý identifikátor DOI ve formě URL, který směřuje do důvěryhodného repozitáře, kde je uložený plný text (soubory) i metadata (povinně u publikací druhu J s příznakem „article“, „review“, nebo „letter“, pokud jejich korespondenční (hlavní) autor není jejich prostřednictvím afiliován výhradně k zahraniční instituci / zahraničním institucím; u ostatních publikací doporučeně), nebo na online verzi publikace na webu vydavatele (ostatní publikace), a který umožňuje jednoznačně dohledat vydanou publikaci anebo se odkázat na příložený dokument „závěr z recenzního řízení“. Dále musí být uvedený autor (případně spoluautor) a instituce, za kterou publikuje. K vybraným položkám soupisky mohou být vyžádány kopie dokumentů prokazujících např. vazbu na podpořený subjekt a jeho pracovníky (zejména platí pro výkazy práce pracovníků s úvazkem na příjemce/partnera) nebo samotnou existenci tištěné publikace. Musí být splněny všechny povinné postupy zajištění principů otevřené vědy

Typ	Kód (NČI)	Název indikátoru	Měrná jednotka	Atribut	Definice a specifikace pro výzvu	Monitorování a dokladování
						(viz kap. 5.7.1). V případě, že stejná publikace bude vykázána více projekty schválenými v OP JAK a/nebo OP VVV (udržitelnost), bude započítána poměrná část každému podpořenému projektu. V případě rozpadu mezi projekty více příjemců je vykazovaná poměrná část stanovena na základě vzájemné dohody mezi příjemci, např. dle převažujícího počtu tvůrců výsledku. <u>Kontrola na místě:</u> Originály výše uvedených dokumentů.“